

INFORMATOR

Przygotowanie pacjenta na badanie Tomografii Komputerowej

- ostatni posiłek należy spożyć co najmniej 6 godzin przed badaniem TK,
- pacjent przed badaniem TK powinien być prawidłowo nawodniony, w tym celu należy wypić 1.5-2 l niegazowanej wody do 3 godzin przed badaniem
- w przypadku badań TK w sedacji należy pozostać na czczo (również bez przyjmowania płynów) co najmniej 6 godzin przed badaniem,
- jeśli pacjent przyjmuje na stałe leki, w dniu badania powinien przyjąć je zgodnie z zaleceniami lekarza prowadzącego,
- ze względu na wskazania medyczne w niektórych badaniach wymagane jest dożylne podanie tzw. jodowych środków kontrastowych, pacjent ma prawo nie wyrazić zgody na podanie środka kontrastowego, jednak w takich przypadkach wartość diagnostyczna badania może być znacznie ograniczona,
- ponieważ środki kontrastowe zawierają jod, do badania TK z ich podaniem konieczne jest oznaczenie poziomu kreatyniny w surowicy. Za aktualne uznaje się badanie kreatyniny:
  - wykonane w okresie 21 dni poprzedzających TK u pacjentów bez dowodów/przesłanek wskazujących na zaburzenia czynności nerek
  - kreatyniny wykonane w okresie 7 dni poprzedzających TK u osób z dowodami/przesłankami wskazującymi na zaburzenia czynności nerek
- pacjenci chorujący na cukrzycę leczeni Metforminą
  - z prawidłowymi parametrami nerkowymi (kreatynina < 1, e-GFR >60) **nie ma** wskazań do odstawiania Metforminy
  - z **nieprawidłowymi** parametrami nerkowymi (kreatynina > 1, e-GFR <60) powinni odstawić Metforminę na 48H przed i 48h po badaniu TK z dożylnym podaniem jodowego środka kontrastowego, w tym czasie pacjent jest zobowiązany do samokontroli poziomu glukozy we krwi i w razie stwierdzenia istotnej nieprawidłowości niezwłocznie skontaktować się ze swoim lekarzem kierującym lub najbliższym szpitalem (SOR). Odstawienie Metforminy na czas badania powinno być uzgodnione z lekarzem prowadzącym leczenie cukrzycy,
- każdorazowo decyzję o podaniu środka kontrastowego podejmuje lekarz radiolog nadzorujący badanie, w oparciu o wskazania diagnostyczne, przeszłość chorobową pacjenta (przebieg choroby pacjenta), oraz wyniki badań laboratoryjnych (w tym kreatyniny)
- pacjenci z rozpoznanymi i leczonymi chorobami nerek mogą być badani w TK z podaniem jodowego środka kontrastowego, jednak każdorazowo decyzja jest podejmowana przez lekarza radiologa nadzorującego badanie w stosunku do danego pacjenta, w oparciu o jego stan zdrowia, wskazania diagnostyczne i wyniki badań laboratoryjnych, m.in. poziomu kreatyniny (i GFR –współczynnik przesączania kłębuszkowego). W niektórych przypadkach wymagana jest dodatkowo konsultacja nefrologa, sporadycznie ze względu na przesłanki medyczne radiolog może zdecydować o braku możliwości podania jodowego środka cieniującego i wykonaniu badania TK bez wzmocnienia kontrastowego, o fakcie tym każdorazowo jest informowany pacjent
- pacjenci z rozpoznanymi chorobami tarczycy powinni być badani w TK z podaniem jodowego środka kontrastowego w przypadku prawidłowych parametrów TSH, fT3 i fT4, ponadto powinni dostarczyć aktualne wyniki tych badań. Pacjenci z **nadczynnością** lub **niedoczynnością** tarczycy mogą być poddani badaniu TK z podaniem kontrastu jodowego tylko w stadium tzw. eutyreozy, tj. prawidłowego poziomu TSH, fT3, fT4. W niektórych przypadkach wymagana jest dodatkowo konsultacja endokrynologa o braku przeciwwskazań do podania jodowego środka kontrastowego
- badanie TK z kontrastem ze wskazań życiowych może być wykonane także w sytuacji, kiedy pacjent ma przeciwwskazania do podania jodowego środka kontrastowego (np. z powodu niewydolności lub innej choroby nerek lub choroby tarczycy). W takiej sytuacji decyzję zawsze podejmuje lekarz radiolog nadzorujący badanie (o ile jest to konieczne we współpracy z lekarzem kierującym)

- po badaniu z podaniem środka kontrastowego, kobieta karmiąca piersią, nie powinna karmić dziecka w ciągu najbliższych 24h, a ściągnięty w tym czasie pokarm powinien zostać wylany.
- W przypadku wszczepionych jakichkolwiek implantów należy dostarczyć dokumentację medyczną oraz zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do badań.

Przeciwwskazania do badania tomografem komputerowym:

- bezwzględnym przeciwwskazaniem do wykonania badania jest ciąża.

Badanie kobiety w ciąży może odbyć się tylko w stanie zagrożenia zdrowia lub życia matki, za jej wiedzą i w pełni świadomą zgodą. U pacjentek nieprzytomnych decyzję o wykonaniu badania z dożylnym podaniem środka cieniującego podejmuje lekarz kierujący po konsultacji z radiologiem nadzorującym badanie. Każdorazowo badając kobietę w ciąży należy zastosować wszelkie możliwe środki ochrony osobistej pacjenta przed promieniowaniem jonizującym dostępne w pracowni.

- **Uwaga!** przed badaniem Pacjent może zostać poproszony o zdjęcie biżuterii, okularów, aparatu słuchowego zewnętrznego – jeżeli znajdują się w okolicy zakresu badania. W niektórych badaniach jamy brzusznej lub miednicy mniejszej pacjent może zostać poproszony o wypicie wody na pół godziny przed badaniem. W niektórych badaniach jamy brzusznej i miednicy mniejszej może istnieć konieczność wykonania wlewu doodbytniczego wody lub wodnego roztworu środka kontrastowego. W części badań miednicy mniejszej u kobiet istnieje konieczność umieszczenia tamponu dopochwowego. Każdorazowo o powyższych wskazaniach pacjenta informuje lekarz radiolog wyjaśniając szczegółowe wskazania diagnostyczne.

Przeciwwskazania do badania z użyciem środków kontrastowych:

- uczulenie na jod
- wole toksyczne tarczycy
- planowanie leczenia raka tarczycy promieniotwórczym jodem
- nadczynność tarczycy
- niewydolność nerek
- nadciśnienie
- ostra i przewlekła niewydolność krążenia
- astma i rozedma płuc
- ostry krwotok śródmózgowy

Zgłaszając się na badanie TK pacjent powinien przynieść ze sobą:

- aktualne skierowanie na badanie w oryginale,
- aktualny wynik oznaczenia poziomu kreatyniny we krwi (wynik jest ważny 7 dni u osób z dowodami/przesłankami wskazującymi na zaburzenia czynności nerek, u osób zdrowych 21dni),
- poprzednie wyniki badań diagnostycznych RTG, TK, MR, USG (opis + płyty), laboratoryjnych, wypisy ze szpitala,
- dowód osobisty,
- osoby niepełnoletnie – zgłaszają się z rodzicem lub opiekunem prawnym legitymującym się oryginałem dokumentu uwierzytelniającego opiekę nad niepełnoletnim,
- osoby niepełnoletnie – książeczkę zdrowia dziecka.

Prosimy o zgłoszenie się na wizytę 15 min wcześniej w celu wypełnienia medycznej ankiety przed badaniem.